

Демократска партија социјалиста (ДПС) купила је софтвер уз помоћ којег је упаривала матичне бројеве грађана са њиховим профилима на друштвеним мрежама или подацима на интернету, како би утицала на њихове политичке ставове у време предизборне кампање за председничке изборе 2018. године, преносе Вијести.



“Вијести” су у поседу обимне документације коју су државни ревизори изузели током финансијске контроле партије 2019. године, а сведочи о уговору са мађарском компанијом “Биг дата аналутицс” о набавци софтвера, што им је у тестној фази омогућило да препознају и утичу на политичке ставове око 40.000 грађана...

Државна ревозорска институција (ДРИ), како је званично саопштено “Вијестима”, са тим је упознала и надлежну Агенцију за заштиту личних података (АЗЛП).

Та институција, ипак, није контролисала тада владајући ДПС и могућу злоупотребу

личних података – матичних бројева дестина хиљада грађана.

У одговору редакцији, позивају се на мишљење институције из 2015. године, према којем се Закон о заштити података о личности “не примењује на обраду личних података од стране Фацебоок ИНЦ, па Агенција није надлежна за тумачење и примену страног законодавства...”.

Тада најјача владајућа партија, како пишу у интерној кореспонденцији, констатује да су софтвер успешно тестирали у председничкој кампањи 2018. године, на 40.000 грађана.

Тада је на изборима победио њихов кандидат Мило Ђукановић.

ДПС није одговарао на питања “Вијести”.

### **Уговор вредан 60.000 евра**

ДПС је, као наручилац посла, потписао уговор са мађарском фирмом “Биг дата аналитицс” из Будимпеште. Предмет је “израда и инсталација софтвера за базу података о гласачима са друштвених мрежа (Социал Вотер Датабасе)”, “пружање консултантских услуга наручиоцу како би овај софтвер могао да примени и да почне да га користи на правилан начин”.

Уговор је вредан најмање 60.000 еура.

Мађарска фирма обавезала се и на “достављање података описаних у Анексу И на основу расположивих информација о гласачима из њихових активности на друштвеним медијима”.

Према том документу у који “Вијести” имају увид, систем ће се градити око “Базе података о гласачима са друштвених мрежа”.

“То ће бити централно чвориште које ће садржати све податке које можемо да скупимо о гласачима. База података о гласачима са друштвених мрежа представљаће Ваш најшири приступ нашој бази података, где ми пружамо могућност да експортујемо све наше податке у Ваше сопствене системе”, наводи се, поред осталог, у опису пројекта који је “Биг дата аналутицс” понудила ДПС-у кроз уговор.

Истовремено, од те партије тражила је да им достави име, године старости, место али и матичне бројеве бирача.

Мађарска фирма уговором је гарантовала да ће резултати (“скорови”) на два нивоа “представљати тачно оно што желите”.

“Као прво, ви ћете едитовати, односно модификовати скорове на ‘Интерфејсу за едитовање скорова’. То Вам омогућава да изаберете постове и странице, као и да дефинишете њихову тежину, односно значај у грађењу скорова... Друга гаранција је Ваш приступ индивидуалним скоровима у модулу ‘Профили појединачних гласача на више нивоа’, где можете да копате дубоко, и добијете све информације које се налазе у бази података индивидуалних гласача... Моћи ћете да вршите претрагу појединачно по имену, имаћете приступ конкретним постовима и интеракцијама...”, стоји у уговору.

Према документацији, ИТ сектор ДПС-а известио је пословног директора те партије да су “услови из уговора са мађарском компанијом ‘Биг дата аналутицс’, који се односе на плаћање друге фактуре, испуњени у потпуности”.

Он у допису прецизира да је “тестна фаза новог система успешно окончана”.

“За председничке изборе смо успели да прибавимо процену за око 40.000 особа. У наредном периоду се наставља рад на побољшању система и креће се са реализацијом следеће фазе уговора. Молим Вас да на основу уговора исплатите фактуру 2, у износу

од 21.000 евра...”, наводи се у допису.

Кембриџ аналитика, фирма за анализу података, која је радила са изборним тимом Доналда Трампа за 2016. године и победничком кампањом за Брејзит, прикупила је податке са милиона профила америчких гласача са Фејсбука, у једном од највећих случајева цурења података тог технолошког гиганта, и користила их како би изградила моћан софтверски програм за предвиђање и утицање на изборе, наводе Вијести.

Фирма је користила личне податке узете без одобрења почетком 2014. године да би изградила систем који може профилисати појединачне гласаче, како би их таргетирали персонализованим политичким рекламама.

У децембру 2022. године, Мета, матична компанија Фејсбука, пристала је да плати 725 милиона долара како би решила судски спор у оквиру групне тужбе која је оптуживала да је дозволила Кембриџ аналитици и осталим трећим странама приступ приватним информацијама корисника и обмањивала кориснике о својим праксама приватности.

Године 2018. први пут тестиран је софтвер, како тврде из Демократске партије социјалиста. То је учињено, пише, у сусрет председничким изборима на којима је победио Мило Ђукановић.

Из ДПС-а дописом обавештавају да су “тестирали” око 40.000 грађана

### **ДПС ћути о потенцијалном кршењу права на приватност**

Како наводе Вијести, из ДПС-а нису одговорили на питања када су потписали уговор са мађарском фирмом “Биг дата аналитицс”, шта је предмет тог уговора и колико дуго су били у уговорном односу са том компанијом.

Без одговора су и питања у вези са пројектом мађарске фирме за ДПС, спецификацијом

и перформансама софтвера, подацима које је упаривао, током којих изборних циклуса...

Нису одговорили ни да ли су подаци црногорских бирача излазили ван Црне Горе и да ли је ДПС тиме кршио право на приватност бирача.

(Вијести)